

Fylkesmannen i Rogaland

Rapport frå tilsyn med Indre Ryfylke Barnevern sitt arbeid med undersøkingssaker

Adressa til verksemda: Sauda kommune, Postboks 44, 4201 Sauda
Tidsrom for tilsynet: 10.07.2017 – 07.12.2017
Kontaktperson i verksemda: Knut Atle Seim, barnevernleiar

Samandrag

Denne rapporten gjer greie for dei avvika og merknadene som blei påpeikte innanfor dei områda som blei reviderte. Systemrevisjonen gjaldt følgjande område:

- Undersøkingar i barneverntenesta
- Barn og unge si medverknad

Det blei gjort funn som ga grunnlag for eit avvik:

Sauda kommune har ikkje ei styring som sikrar at Indre Ryfylke Barnevern gjennomfører undersøkingar i tråd med lov- og forskriftskrav i alle saker.

Dato: 04.12.2017

Rapporten er utarbeida av:

Brit Espeland Nedreaas
revisjonsleiar

Trine Hove Bjørnsen
revisor

Innhald

Samandrag	1
1. Innleiing	3
2. Omtale av verksemda - spesielle forhold	3
3. Gjennomføring	4
4. Kva tilsynet omfatta	4
5. Funn	5
6. Regelverk	6
7. Dokumentunderlag	7
8. Deltakarar ved tilsynet	8

1. Innleiing

Rapporten er utarbeidd etter systemrevisjon i perioden 10.07.2017 – 07.12.2017. Revisjonen går inn som ein del av den planlagde tilsynsverksemnda hos Fylkesmannen i dette året.

Fylkesmannen har fullmakt til å føre tilsyn med barneverntenesta etter lov om barneverntenester § 2-3.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om verksemnda tek hand om ulike krav i lovgivinga gjennom internkontrollen sin. Revisjonen omfatta å undersøkje om:

- kva tiltak verksemnda har for å avdekkje, rette opp og førebyggje brot på lovgivinga innanfor dei tema tilsynet omfattar
- tiltaka blir følgde opp i praksis og om nødvendig korrigererte
- tiltaka er gode nok for å sikre at lovgivinga blir følgd

Ein systemrevisjon blir gjennomført ved å granske dokument, ved intervju og andre undersøkingar.

Rapporten handlar om avvik og merknader som er avdekte under revisjonen og gir derfor inga fullstendig tilstandsvurdering av det arbeidet verksemnda har gjort innanfor dei områda som tilsynet omfatta.

- **Avvik** dreier seg om at krav som er gitt i eller i tråd med lov eller forskrift, ikkje er oppfylte
- **Merknad** er forhold som ikkje er i strid med krav som er fastsette i eller i tråd med lov eller forskrift, men der tilsynsorganet finner grunn til å påpeke betringspotensial

2. Omtale av verksemnda - spesielle forhold

Sauda kommune har organisert si verksemd i tre tenesteområde; Helse- og omsorg, Teknisk og Oppvekst- og kultur. Indre Ryfylke Barnevern er organisert under kommunalavdelinga helse og omsorg, kor ein kommunalsjef er leiar.

Indre Ryfylke Barnevern er eit vertskommunesamarbeid mellom Sauda og Suldal kommunar, med Sauda som vertskommune. Samarbeidet starta opp 01.09.2017. Det er oppretta eit råd for samarbeid mellom Sauda og Suldal, men det er førebels ikkje utarbeidd nokon administrative rutinar for samarbeid for dette rådet. Rådet dekkjer vertskommunesamarbeid for kommunane innan barnevern og PPT.

Indre Ryfylke Barnevern er organisert med hovudkontor i Sauda og eit kontor i Suldal. Barnevernleiar og fagansvarleg har kontor i Sauda. Dei tilsette som kom frå Suldal kommune har framleis sitt oppmøte på kontoret i Suldal. Det er om lag ein time køyring mellom dei to kontora. Tenesta jobbar etter generalistmodellen, som inneber at alle tilsette jobbar med undersøking og oppfølging av ulike tiltak. Tenesta har planar om å få til ei noko meir spesialisert inndeling, men det er ikkje avgjort enno når dette skal innførast.

Det er 12.85 stillingsheimlar i Indre Ryfylke Barnevern, kor det er tilsette i alle stillingane.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfatta følgjande aktivitetar:

Revisjonsvarsel blei sendt ut 10.07.2017.

Oversikt over dokument som verksemda har sendt over i samband med tilsynet, er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Gransking av mapper blei gjennomført 30.oktober 2017.

Opningsmøte blei halde 1. november 2017.

Intervjuer 7 personar blei intervjuet.

Oversikt over dokumentasjon som blei gjennomgått under revisjonsbesøket, er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Sluttmøte blei halde 6. november 2017.

Brukarinvolvering: Det blei gjennomført intervju med ni brukarar i samband med tilsynet. Desse brukarane vert plukka ut av revisjonslaget ut ifrå tilsendte lister frå tenesta med oversikt over avslutta undersøkingar i 2017. Fylkesmannen hadde intervju med fem ungdommar og fire foreldre før mappegranskinga og intervjuet med dei tilsette i kommunen. Spørsmåla til brukarane var knytt opp til tema for tilsynet med hovudfokus på medverknad. Erfaringane frå brukarane blei nytta som informasjon inn i gjennomføringa av tilsynet i tenesta.

Erfaringane frå brukarane varierte noko, fire av dei ni som vart intervjuet hadde ei oppleving av at undersøkinga var utført på ein god måte. Alle var informert om bakgrunnen for undersøkinga og om rettane deira knytt til undersøkinga. Tre av fem ungdommar meinte dei hadde fått medverka i undersøkinga. Nokon av ungdommane meinte at barneverntenesta burde ha undersøkt meir og i større grad lytta til det som ungdommane meinte.

4. Kva tilsynet omfatta

Tema for tilsynet var:

- Barneverntenesta si undersøking av bekymringsmeldingar
  - Sikrar kommunen at det vert gjort ein tilstrekkeleg undersøking?
  - Sikrar kommunen at barn si rett til medverknad i undersøkinga er tatt vare på?
  - Sikrar kommunen at det er utført ei forsvarleg vurdering før undersøkinga vert konkludert?
  - Sikrar kommunen at undersøkinga vert gjennomført innan lovpålagde fristar?

5. Funn

Avvik 1

Sauda kommune har ikkje ei styring som sikrar at Indre Ryfylke Barnevern gjennomfører undersøkingar i tråd med lov- og forskriftskrav i alle saker.

Avvik frå følgjande lovkrav:

Bvl. § 2-1. 2.ledd, jf. Forskrift om internkontroll

Bvl. § 4-1

Bvl. § 4-3

Bvl. § 6-1, jf. Forvaltningslova

Avviket byggjer på følgjande observasjonar:

- Ansvar, oppgåver og mynde til å ta avgjerder i undersøkingar er ikkje tydeleg fordelt mellom barnevernleiar og fagansvarleg.
- Det er ikkje utarbeida ei stillingsomtale for fagansvarleg.
- Barnevernleiar/einingsleiar har ikkje ein oppdatert stillingsomtale.
- Det er uklart for dei tilsette kven som har mynde til å ta avgjerder. Der er og uklart kor avgjerder om ei undersøking skal leggjast bort eller om det skal settast i verk tiltak, skal bli tatt.
- Tenesta har starta på eit arbeid med å utarbeide felles rutinar for å sikre arbeidet med undersøkingar. Dei nye rutineane er ikkje gjort ferdig.
- Dokumentasjon seier at det på «barnevernmøtet» skal gjerast midtvegsevaluering i alle undersøkingar, vurdering om utviding av frist og vurdering før undersøkinga vert konkludert. Dette vert ikkje gjort systematisk. Vurderingar og avgjerder som er gjort i «barnevernmøtet» blir i liten grad dokumentert.
- Det ligg føre ei rutine for «undersøking». Denne er ikkje nytta av alle tilsette i tenesta. Det går fram av rutinen at ein kan nytta kartleggingsverktøyet «sterke og svake sider», «Kvelling sin mal om risiko- og beskyttelsesfaktorer» og SDQ-skjema i undersøkinga. I tillegg ligg det føre ei «sjekklister for undersøking» og ei «sjekklister for 1. gangssamtalen». Det er ikkje bestemt kva for nokon rutinar/sjekklister/kartleggingsverktøy som skal brukast av alle tilsette i tenesta i arbeide med undersøkingar. I intervju går det fram at fleire tilsette ikkje har fått opplæring i kartleggingsverktøya.
- Gjennomgang av mapper viser at det ligg føre ein plan for undersøkinga i alle saker. Planen blir ikkje brukt som eit verktøy som sikrar at undersøkinga blir gjennomført innan frist. I fleire saker er ikkje alt som er går fram av planen gjennomført og grunngjevinga for dette er ikkje dokumentert i alle sakene.
- Det går fram av intervju at det skal gjennomførast minimum to heimebesøk og minimum to samtalar med barn i undersøkinga. Dersom samtalar eller heimebesøk ikkje vert gjennomført, skal grunngjevinga for dette gå fram av rapporten etter undersøkinga. Gjennomgang av mappene viser at det ikkje vert gjennomført samtalar

med barn eller heimebesøk i alle saker. Det er ikkje i alle sakene dokumentert grunnen til at dette ikkje er gjort.

- Gjennomgang av mapper viser at det i tre saker ikkje er gjort ein tilstrekkeleg undersøking, ved at det ikkje er snakka aleine med barnet før undersøkinga er lagt bort. Det er ikkje dokumentert grunnen til at dette ikkje er gjort.
- Gjennomgang av mapper viser at undersøkinga i fire saker ikkje er gjennomført innan frist.
- Tenesta har eit system for rettleiing. Vurderingar og avgjerder som blir tatt i den enkelte sak i rettleiinga vert ikkje systematisk dokumentert i barnet si mappe.
- I dokumentet «veilederrollen» går det fram at barnevernleiar skal rettleia saksbehandlarane i tenesta med ca. 1 time per måned. Dokumentet er ikkje oppdatert. Det er fagansvarleg som har rettleiinga med dei tilsette. Det er ikkje klart i tenesta kva rettleiarrolla og sjølve rettleiinga skal innehalde.
- Det ligg føre ein opplæringsplan for nyttilsette i tenesta. Ansvar for å gjennomføre opplæringa er likevel ikkje tydeleg plassert.
- Det ligg ikkje føre ein kompetanseplan for tenesta. Kommunen sikrar dermed ikkje at alle tilsette har nødvendig kompetanse og vert tilbydd relevant opplæring.
- Kommunen brukar kvalitetssystemet «Compilo». Avvik skal meldast i dette systemet. «Compilo» er ikkje gjort tilstrekkeleg kjent for dei tilsette og det er ikkje klart for dei tilsette kva som det skal meldast avvik på.
- Det er ikkje gjennomført risikovurdering og identifisert sårbare områder når det gjeld arbeidet med undersøkingar.
- Det ligg føre eit «Årshjul for internkontroll samt andre lovpålagte oppgaver», men dette blir ikkje følgt. Dei planlagde fagdagane som går fram av årshjulet er ikkje gjennomført sidan oktober 2016.

6. Vurdering av verksemda sitt styringssystem

Kommunen er i følge forskrift om internkontroll i barneverntenesta pålagt å sikre og dokumentere korleis dei etterlever krav frå myndigheitene, jf. Bvl. § 2-1, 2.ledd. Forskrift om internkontroll inneheld spesifikke krav til styring og leiing. Krava til styring og kontroll inneber at kommunen mellom anna skal avklare ansvarsforhold, utarbeide nødvendige rutinar og instruksar for korleis oppgåve/tenesteutøvinga skal innrettast og sikre seg at tilsette nyttar seg av desse, samt at dei tilsette har nødvendig kompetanse til å utføre dei oppgåver dei er tillagd.

I tilsynet er det funnet at ansvar, oppgåver og mynde ikkje er tydeleg fordelt mellom barnevernleiar og fagansvarleg, og det er uklart for dei tilsette kven som har mynde til å ta avgjerda om ei undersøking skal leggjast bort eller om det skal settast i verk tiltak.

Kommunen si leing skal sørge for å ha eit styringssystem som sikrar at barneverntenesta sine aktivitetar vert planlagde, organisert, utført og haldt ved like i tråd med regelverket som er gjeldande. Styring og systematikk skal sikre at det ikkje er tilfeldig at tenesteutøvinga er forsvarleg, og at det ikkje skal være enkeltmedarbeidarar som tar vare på/hand om dette.

Sauda kommune sitt styringsverktøyet heiter «Compilo». I dette systemet ligg tenesta sine rutinar og systemet skal bli brukt til å melde avvik. Tilsynet viser at «Compilo» ikkje er gjort tilstrekkeleg kjent for alle tilsette i tenesta. Det ligg ikkje føre felles/oppdaterte rutinar for undersøking og det er heller ikkje klart for dei tilsette i tenesta kva dei skal melde avvik på, utover avvik på helse, miljø og sikkerheit. Dette inneber at kommunen ikkje kan nytta avvik som eit ledd i tenesta sitt faglege forbetningsarbeid.

Indre Ryfylke Barnevern starta opp 1. september 2017. Det var alt i 2015 utarbeida ein rapport i arbeidet med å utgreie eit interkommunalt samarbeid om barneverntenesta i Sauda og Suldal. Denne rapporten peika på fleire forutsetningar som måtte vere på plass ved oppstart av eit slik interkommunalt samarbeid. Tilsynet viste at dei risikoområda som rapporten frå 2015 peika på ikkje var følgt opp av kommunen.

7. Regelverk

- FN sin barnekonvensjon om barn sine rettar av 20.11.1989
- Lov om barneverntenester
- Lov om behandlingmåten i forvaltningssaker
- Forskrift om internkontroll i barneverntenesta

8. Dokumentunderlag

Dokumentasjon frå verksemda knytt til den daglege drifta og andre viktige forhold som blei send over da revisjonen blei førebudd:

- Brevet for oversending
- Organisasjonskart, barneverntenesta
- Beskriving av stillingar
  - Einingsleiar helse og omsorg
  - Barnevernleiar
  - Saksbehandlar i barnevernet
  - Saksbehandlar 2
  - Veilederrollen
- Ansvarsavklaringer i barneverntjenesten
  - Personal, økonomi og fag
- Internkontroll i barneverntjenesten i Sauda
- Rutinar:
  - Undersøkelse
  - Sjekkliste for undersøkelse
  - Sjekkliste for førstegangssamtalen
  - Bekymringsmeldinger og meldingsmøte
  - Meldingsgjennomgang
- Opplæringsplan for barneverntjenesten
- Introduksjon for nyansatte
- Barnevernmøte – sakliste og referat
- Årsmelding 2016 – Helse og omsorg

Dokumentasjon som blei gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Registrerte meldingar om avvik i perioden 01.01.2017 – 30.10.2017
- Referat frå barnevernmøter frå dei to siste månadane

Verifikasjon som blei gjennomgått under revisjonsbesøket:

- 11 undersøkingar som var lagd bort 1. halvår 2017
- 8 siste undersøkingar som var gått til tiltak (2. og 3. kvartal)

Korrespondanse mellom verksemda og Fylkesmannen:

- Varsel om tilsyn av 10.07.2017
- Bestilling av dokumentasjon, e-post av 19.10.17
- Program for tilsynet av 18.10.17

9. Deltakarar ved tilsynet

Tabellen under gir ei oversikt over deltakarane på opningsmøte og sluttmøte, og over kva personar som blei intervjuet.

Namn	Funksjon / stilling	Opningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Rune Kloster Tvedt	Rådmann		x	x
Aina Olene Tveit	Kommunalsjef	x	x	x
Knut Atle Seim	Barnevernleiar		x	x
Hege Michalsen	Fagansvarleg	x	x	x
Christina L. Hugdal	Barnevernkonsulent	x	x	x
Åse Seltveit	Barnevernkonsulent	x	x	x
Siv Tone Iversen	Barnevernkonsulent		x	x
Tove Guggedal	Kontorfagleg saksbehandlar	x		x
Brith Starheim	Barnevernkonsulent			x

Frå tilsynsorganet deltok: Anne Mette Haukland Ziolkowski rådgjevar/jurist, Asle Hjelmen rådgjevar/vernepleiar, Trine Hove Bjørnsen seniorrådgjevar/jurist og Brit Espeland Nedreaas rådgjevar/barnevernpedagog.